

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник голови приймальної комісії,
проректор з науково-педагогічної роботи
Харківського національного університету
імені В.Н. Каразіна

Олександр ГОЛОВКО

ПРОГРАМА

вступного іспиту
зі спеціальності В11 Філологія,
освітньо-наукова програма
“Філологія
(германські мови, література зарубіжних країн та перекладознавство)”

Харків – 2025

[illegible]

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

0401-68 від 26.03.2025

I. Перекладознавство

1. Структура і зміст вступного іспиту

Вступний іспит зі спеціальної дисципліни “Перекладознавство” для вступників до аспірантури на освітньо-наукову програму “Філологія (германські мови, література зарубіжних країн та перекладознавство)” галузі В - Культура, мистецтво, гуманітарні науки спеціальності В11 Філологія проводиться в усно-письмовій формі. Письмове тестування проводиться на платформі Moodle Харківського національного університету імені В.Н.Каразіна.

Іспит включає **два питання**: 1) з історії перекладу та історії перекладознавчої думки; 2) із загальної теорії перекладу, спеціальних та часткових теорії перекладу.

При відповіді на питання вступники повинні продемонструвати знання спеціальної літератури (див. список обов'язкової і додаткової літератури), уміння критично осмислити існуючі точки зору і чітко й аргументовано сформулювати власну позицію. Необхідне знання і правильне використання спеціальної термінології, володіння методами як власне перекладознавчого аналізу, так і аналізу суміжних дисциплін – лінгвістичного та літературознавчого, уміння ілюструвати теоретичні положення прикладами з іноземної та рідної мов. Вступник до аспірантури повинен уміти ясно і науково коректно висвітлити основні етапи розвитку науки про переклад та таких її напрямків як літературознавчий, лінгвістичний, культурологічний та діяльнісний, що склалися як в Україні так і закордоном; уміти зіставити позиції різних дослідників, виявити конкретний внесок найбільш авторитетних вчених у розробку основних питань і проблем перекладознавства. Необхідно продемонструвати уміння ясно і логічно будувати свою відповідь, ґрунтуючись на письмових тезах, оперативно відповідати на додаткові питання, що можуть постати у перебігу іспиту.

Кожне завдання припускає розгорнуту відповідь з теоретичної проблеми: виклад змісту питання у всіх його аспектах, з указівкою на проблемний характер питання в цілому і кожної його частини окремо; формулювання й оцінювання наявних у літературі точок зору з даного питання.

При виконанні завдань слід надати повну, правильну відповідь. Відповіді повинні бути представлені у виді грамотно викладеного, зв'язного тексту, що дозволяє простежити логіку міркувань, що лежать в основі зроблених висновків.

2. Зміст основних тем

Історія перекладу та перекладознавчої думки

1. Історія практики перекладу та історія теорії перекладу. Ключова роль перекладу в розвитку світової культури.
2. Історизм у перекладі як зміна методу перекладу. Періодизація історії перекладу та думок про переклад.
3. Роль перекладів конфесійної літератури та позиції світових релігій щодо перекладу. Переклади Біблії: Септуагінта, Вульгата, Лютера, короля Якова, Біблія українською мовою (П.Куліша, Пулюя, Нечуя-Левицького; Огієнка; Хоменка).
4. Переклад у Стародавньому Римі.
5. Переклад у Середні віки в Європі.
6. Передача знань через переклад в Арабському Халіфаті в VII – XIII ст. (ібн аль-Мукаффа, Хунайн Ісхак, Табіт Курра) та в Іспанії («Толедська школа»).

7. Переклад в епоху Відродження. Латинські переклади гуманістів.
8. Переклад у Франції XVI ст.: становлення французької літературної мови та переклади творів античних часів (Етьєн Доле, Жак Амю, Ж. дю Белле).
9. Переклад в епоху класицизму. Переклад у Франції в XVII-XVIII ст.: Les Belles Infideles (д'Абланкур).
10. Переклад у Великій Британії в XVII-XVIII ст. (Драйден, Поуп, Тайтлер).
11. Переклад в епоху романтизму. Формування німецьким романтизмом нового розуміння перекладу.
12. Переклади доби романтизму у Франції (Шатобріан, Л. де Лілль, П.-Е. Літре) та Великій Британії в XIX ст. (Кольрідж, Г.Д. Россетті, переклади із східних мов – Р. Бартон, Дж.Фітцджералд).
13. Переклад в Україні в XIX ст. - поч. XX. Майстри українського перекладу минулої доби: травестії, харківські романтики, П. Куліш, М. Старицький, І. Франко, Л. Українка, Б. Грінченко, В. Самійленко).
14. Світові тенденції перекладу у XX ст. Видавнича політика в США та Великій Британії.
15. Переклад в Україні в першій половині XX ст. Здобутки неокласиків (1920-30 pp.): М. Зеров, М. Драй-Хмара, М. Рильський, Освальд Бурггардт.
16. Художні переклади в Україні у другій половині XX ст.: М. Лукаш, Борис Тен, Г. Кочур, В. Мисик, А.Содомора, Р. Доценко та інших. Переклад в Україні у пострадянські часи.
17. Питання теорії перекладу в працях англійських (Дж. Драйдена, А. Тайтлера, Дж. Кетфорда, П. Ньюмарка) та німецьких (В. Гумбольд, Ф. Шлайермахер, Гете, В.Беньямін, К. Райс, скопос-теорія Г. Фермеєра) перекладознавців.
18. Перекладознавство у Франції та Канаді (Ж.-П. Віне та Ж. Дербельне; Ж. Мунен, Д. Селескович). Лінгвістичне перекладознавство в США (Р. Якобсон, Ю. Найда).
19. В. Державин, М. Зеров, Г. Майфет, І. Кулик, О. Фінкель – піонери українського перекладознавства.
20. Розвиток теоретичного перекладознавства в Україні: Рильський, Кочур, Коптілов, Кудзіч, Лукаш та інші.

Загальна теорія перекладу, спеціальні та часткові теорії перекладу

1. Практична необхідність та теоретичні передумови виникнення теоретичного перекладознавства.
2. Об'єкт, предмет, методи та завдання лінгвістичного перекладознавства.
3. Мова як особлива знакова (кодова) система та переклад.
4. Переклад як форма та засіб здійснення міжмовної комунікації. Переклад та адаптивне транскодування.
5. Ситуативно-денотативна теорія перекладу: зміст та недоліки. Невизначеність перекладу В. Квайна.
6. Семантична теорія перекладу: зміст та недоліки.
7. Трансформаційна теорія перекладу: зміст та недоліки.
8. Теорія динамічної еквівалентності Ю. Найди: зміст та недоліки.
9. Функції мови та функції перекладу. Функціональний напрям у перекладознавстві.
10. Переклад в концепції мовного структуралізму.

11. Поняття перекладацької еквівалентності: еволюція поглядів, загальна характеристика та різновиди.
12. Поняття та загальна характеристика перекладацьких труднощів. Причини виникнення та способи подолання.
13. Проблема перекладності/неперекладності: історичний ракурс та сучасне тлумачення. Суперечка про перекладність.
14. Літературознавчий напрямок розвитку перекладознавства: загальна характеристика. Теорія художнього перекладу.
15. Культурологічний напрямок розвитку перекладознавства: загальна характеристика.
16. Проблема класифікації перекладів.
17. Об'єктивні та суб'єктивні чинники перекладу. Соціологічні аспекти перекладу.
18. Поняття стратегії перекладу в діяхронії та синхронії.
19. Фонові та предметні знання перекладача. Перекладацькі контексти. Перекладацька компетентність.
20. Способи перекладу, перекладацькі прийоми та трансформації.

Список рекомендованої літератури

Історія перекладу та перекладознавчої думки

Базова

1. Енциклопедія перекладознавства: у 4 т. Т. 1: пер. з англ./ за ред. Іва Гамб'є та Люка ван Дорслара ; за заг. ред.: О. А. Кальниченко та Л. М. Черноватого. Вінниця : Нова Книга, 2020. 584 с. (Серія UTTU Series). Енциклопедія перекладознавства : у 4 т. Т. 2 : пер. з англ./ за ред. Іва Гамб'є та Люка ван Дорслара ; за заг. ред.: О. А. Кальниченко та Л. М. Черноватого. Вінниця : Нова Книга, 2020. 276 с. Енциклопедія перекладознавства: у 4 т. Т. 3 : пер. з англ./ за ред. Іва Гамб'є та Люка ван Дорслара ; за заг. ред.: О. А. Кальниченко та Л. М. Черноватого. Вінниця : Нова Книга, 2021. 314 с. (Серія UTTU Series).
2. Кальниченко О.А. Історія перекладу та думок про переклад у стародавні часи. Харків: ХНУ ім. В.Н. Каразіна, 2013. 184 с.
3. Кальниченко О.А. Харківський університет і переклад: теорія, практика, особистості. Сузір'я Інни Мельницької : антологія / упоряд. та передмова О. А. Кальниченко ; ред. передмови та біографічних довідок Л. М. Черноватого ; кафедра теорії та практики пер. анг. мови Харківського нац. ун-ту імені В. Н. Каразіна. Вінниця : Нова Книга, 2013. С. 4 – 33.
4. Москаленко М. Н. Тисячоліття: Переклад у державі слова. Тисячоліття: Поетичний переклад України-Русі. Київ: Дніпро, 1995. С. 5–38.
5. Стріха М. Український переклад і перекладачі: між літературою і націєтворенням. Київ : Дух і Літера, 2020. 520 с.
6. Шмігер Тарас Історія українського перекладознавства = A History of Ukrainian translation studies : навч. посіб. / Т. Шмігер. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2021. 180 с.
7. Кальниченко О.А., Подміногін В.О. Короткий курс з історії перекладу та перекладацької думки: [електронний ресурс]. 638 с. (комп'ютерна версія знаходиться на кафедрі).

8. Gambier Yves., D'Hulst Lieven (eds.). A History of Modern Translation Knowledge: Sources, Concepts, Effects. Amsterdam, John Benjamins, 2018.
9. Hermans, Theo. Translation and History: A Textbook. Abingdon, Oxon ; New York : Routledge, 2022. 162 p.
10. Kalnychenko, Oleksandr. History of Ukrainian thinking on translation (from the 1920s to the 1950s)/ Oleksandr Kalnychenko.Going East: Discovering New and Alternative Traditions in Translation Studies/ Larisa Schippel and Cornelia Zwischenberger (eds.) (Transkulturalitat – Translation – Transfer, Band 28)/ Berlin: Frank & Timme, 2017. P. 309 – 33.

Допоміжна

1. Кальниченко О.А., Подміногін В.О. Історія перекладу та перекладацької думки в текстах та коментарях. Частина 1. Харків.: Вид-во ХГУ НУА, 2005. 132 с.Кальниченко О.А., Подміногін В.О., Кальниченко Н.М. Історія перекладу та думок про переклад у текстах та коментарях. Ч. 2. Пізня античність. Перекладачі – творці писемностей : навч. посіб. для студ. вищих навч. закл. Харків: Вид-во НУА, 2015. 172 с. Кальниченко О.А. Історія перекладу та перекладацької думки в текстах та коментарях. Частина 3. Середні віки. [електронний ресурс]. 254 с. (комп'ютерна версія знаходиться на кафедрі).
2. Кальниченко О.А., Полякова Ю.Ю. Володимир Миколайович Державин. Про мистецтво перекладу: статті та рецензії 1927 – 1931 років. Хрестоматія вибраних праць Володимира Державина з теорії та критики перекладу до курсу «Історія перекладу» для студентів, що навчаються за спеціальністю «Переклад» / Укладачі Леонід Черноватий і В'ячеслав Карабан. Вінниця : Нова Книга, 2015. 296 с.
3. Кальниченко О.А., Полякова Ю.Ю. Українська перекладознавча думка 1920-х - початку 1930-х років: хрестоматія вибр. пр. з перекладознавства до курсу Історія перекладу для студ., що навч. за спец. Переклад. Вінниця: Нова книга, 2011. 503 с.
4. Коломієць Л.В. Український художній переклад та перекладачі 1920 - 30-х років : матеріали до курсу Історія перекладу : навч. посіб. Київ : Київ. ун-т, 2013. 559 с.
5. Коптілов В. В. Теорія і практика перекладу. Київ: Юніверс, 2002.
6. Лукаш Микола Прогресивна західноєвропейська література в перекладах на українську мову (Доповідь на нараді СРП України в справі художніх перекладів 16 – 18 лютого 1956 року) / [відновлено Б. Черняковим]. Протей / [редкол. О. Кальниченко (голова) та ін.]. Вип. 2. Харків: Вид-во НУА, 2009. С. 560–605.
7. Українське перекладознавство ХХ сторіччя : бібліографія / ЛНУ імені Івана Франка, НТШ ; уклад Т. Шмігер ; [автори передм. : Р. Зорівчак, Т. Шмігер ; наук. ред. Р. Зорівчак]. Львів, 2013.
8. Черноватий Л.М., Карабан В.І., Подміногін В.О., Кальниченко О.А., Радчук В.Д. Олександр Фінкель: забутий теоретик українського перекладознавства: [Зб. вибр. пр.] Вінниця: Нова Кн., 2007. 438 с.
9. Шмігер Т. Історія українського перекладознавства ХХ сторіччя . Київ : Смолоскип, 2009. 342 с.
10. Chesterman A. Memes of Translation: The Spread of Ideas in Translation Theory. Amsterdam: John Benjamins, 1997.

11. Delisle J., Woodsworth J. (eds.) *Translators through History*. Amsterdam and Philadelphia: John Benlamins, 2012.
12. D'hulst L. *Translation History. Handbook of Translation Studies/* ed. by Yves Gambier and Luc van Doorslaer, vol. 1. Amsterdam/ Philadelphia: John Benjamins, 2010. P. 397–405.
13. Kalnychenko O., Kolomiyets L. *Translation in Ukraine during the Stalinism Period: Literary Translation Policies and Practices/* Oleksandr Kalnychenko and Lada Kolomiyets // *Translation Under Communism/* Edited by Christopher Rundle, Anne Lange and Daniele Monticelli. Basingstoke: Palgrave Macmillan, 2022. P. 141 – 172.
14. Kalnychenko, Oleksandr, and Natalia Kamovnikova. “Teaching Translation: Academic Courses in ‘Translation Theory and Practice’ of the early 1930s.” *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна Серія «Іноземна філологія. Методика викладання іноземних мов»*. Харків: ХНУ імені В.Н. Каразіна. Вип. 91. 2020. С. 147-155.
15. Pym A. *Method in Translation History*. Manchester: St. Jerome Publishing, 1998.
16. Rizzi, Andrea, Birgit Lang & Anthony Pym. *What is Translation History? A Trust-Based Approach*. Basingstoke: Palgrave Macmillan, 2019.
17. Robinson D. *Western Translation Theory from Herodotus to Nietzsche*. Manchester: St. Jerome Publishing, 1997.
18. Rundle C. *Historiography*. *Routledge Encyclopedia of Translation Studies*. 3rd Edition, Abingdon : Routledge, 2019. P. 232 – 237
19. Rundle, Christopher, Anne Lange & Daniele Monticelli (eds.) *The Routledge Handbook of Translation History*. London & New York: Routledge. 2022.
20. Schippel L. *Going East: Discovering New and Alternative Traditions in Translation Studies/* ed. by Larisa Schippel, Cornelia Zwischenberger. Berlin: Frank & Timme, 2017. 535 p.
21. Venuti L. *Translation, History, Narrative*. *Meta*. 2005. Vol. 50. No 3. P. 800-816.

Загальна теорія перекладу, спеціальні та часткові теорії перекладу

Базова

1. Карабан В. І. *Переклад англійської наукової і технічної літератури : [у 2-х ч.]*. Вінниця : Нова Книга, 2001. Ч. II : Лексичні, термінологічні та жанрово-стилістичні труднощі. 302 с.
2. Коптілов В. В. *Теорія і практика перекладу*. Київ : Юніверс, 2003. 275 с
3. Корунець І. В. *Вступ до перекладознавства : [підручник]*. Вінниця : Нова Книга, 2008. 512 с.
4. *Методичні рекомендації до написання кваліфікаційних робіт за спеціальністю «Переклад»: базові теоретичні поняття / за ред. д.ф.н., проф. О. В. Ребрій; уклад.: Д. О. Гайдар. Харків, 2015. 67 с. URL: <http://foreign-languages.karazin.ua/resources/e29c57dbb803fa072a579cb5d5ab8879.pdf>*
5. Ребрій О. В. *Вступ до перекладознавства : конспект лекцій*. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2016. 116 с.
6. Ребрій О. В. *Сучасні концепції творчості у перекладі : [монографія]*. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2012. 376 с.

7. Стріха М. Український художній переклад: між літературою і націєтворенням. Київ : Факт – Наш час, 2006. 344 с.
8. Чередниченко О. Переклад. Культура. Ідентичність. Київ. Видавець Заславський О.Ю., 2017. 224 с.
9. Catford J. C. A Linguistic Theory of Translation. Oxford: Oxford University Press, 1965. 103 p.
10. Nida E.A. Contexts in Translating. Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins Press, 2001. 125 p.
11. Nida E.A. Towards a Science of Translating. Leiden: E.J. Brill, 1964. 331 p.
12. Quine W.V.O. Word and Object. Massachusetts: MIT Press, 2010. 310 p.
13. Venuti L. The Translator's Invisibility. A history of Translation. London, New York : Routledge, 2004. 353 p.

Допоміжна

1. Демецька В. В. Теорія адаптації: крос-культурні та перекладознавчі проблеми : [монографія]. Херсон : МП «Норд», 2006. 378 с.
2. Дорофєєва М. С. Методологія перекладознавчих досліджень. Київ : Видавничий дім Дмитра Бураго, 2020. 156 с.
3. Зорівчак Р. П. Реалія і переклад (на матеріалі англomовних перекладів української прози). Львів : Вид-во при Львів. ун-ті, 1989. 216 с.
4. Коломієць Л. В. Концептуально-методологічні засади сучасного українського поетичного перекладу : Київ : Вид.-полігр. центр «Київський університет», 2004. 522 с.
5. Чередниченко О. І. Про мову і переклад. Київ : Либідь, 2007. 248 с.
6. Bassnett S., Lefevere A. Constructing Cultures: Essays on Literary Translation. Clevedon : Multilingual Matters, 1998. 143 p.
7. Lefevere A. Translation, Rewriting and the Manipulation of Literary Fame. London, New York : Routledge, 1992. 176 p.
8. Newmark P. A Textbook of Translation. London, New York : Prentice-Hall, 1988. 292 p.
9. Routledge Encyclopedia of Translation Studies / [edited by M. Baker, assisted by Kirsten Malmkjær]. – L., N.Y. : Routledge, 2001. – 691 p.
10. Seleskovitch D. Interpreter pour traduire / D. Seleskovitch, M. Lederer. – [3-e ed.]. – Paris : Didier Erudition, 1993. – 311 p.
11. The Translation Studies Reader / [ed. by L. Venuti]. – L., N.Y. : Routledge, 2000. – 524 p.
12. Venuti L. Strategies of translation. Encyclopedia of translation studies. London, New York : Routledge, 2001. P. 240–244.
13. Venuti L. Translation, History, Narrative. Meta: Translators' Journal. 2005. Vol. 50 № 3. P. 800–816.

II. Література зарубіжних країн

1. Структура і зміст вступного іспиту

Вступний іспит зі спеціальної дисципліни “Література зарубіжних країн” для вступників до аспірантури на освітньо-наукову програму “Філологія (германські мови, література зарубіжних країн та перекладознавство)” галузі В - Культура, мистецтво, гуманітарні науки спеціальності В11 Філологія проводиться в письмовій формі на платформі Moodle Харківського національного університету імені В.Н.Каразіна.

Іспит включає **три питання**: 1) з теорії літератури; 2) з історії літератури.

При відповіді на питання вступники повинні продемонструвати знання спеціальної літератури, уміння критично осмислити існуючі точки зору і чітко й аргументовано сформулювати власну позицію. Необхідне знання і правильне використання спеціальної термінології, володіння методами літературознавчого аналізу, уміння ілюструвати теоретичні положення прикладами з художніх творів. Вступник до аспірантури повинен уміти ясно і літературознавчо коректно освітити основні етапи розвитку різних епох еволюції літератури; уміти зіставити позиції різних дослідників, виявити конкретний внесок найбільш авторитетних вчених у розробку основних питань і проблем теорії та історії літератури. Необхідно продемонструвати уміння ясно і логічно будувати свою відповідь, оперативно відповідати на питання, що задаються в ході іспиту.

Кожне питання припускає розгорнуту відповідь з теоретичної проблеми: виклад змісту питання у всіх його аспектах, із указівкою на проблемний характер питання в цілому і кожній його частині; формулювання й оцінювання наявних у літературі точок зору з даного питання.

При відповіді на питання слід надати повну, правильну інформацію. Відповіді мають бути представлені у вигляді грамотно викладеного, зв'язного тексту, що дозволяє простежити логіку міркувань, що лежать в основі зроблених висновків.

II. Питання, що виносяться на екзамен:

Блок питань 1. Теорія літератури

1. Літературознавство як наукова дисципліна. Основні й допоміжні літературознавчі дисципліни.
2. Теорія літератури як літературознавча дисципліна.
3. Історія літератури як літературознавча дисципліна.
4. Літературна критика як літературознавча дисципліна.
5. Бібліографія як літературознавча дисципліна.
6. Текстологія як літературознавча дисципліна.
7. Літературознавство та інші науки (філософія, теологія).
8. Літературознавство та інші науки (педагогіка, психологія).
9. Літературознавство та інші науки (соціологія).
10. Література як вид мистецтва, зв'язок з іншими видами мистецтва.
11. Класифікація видів мистецтва.
12. Літературний художній образ: структура, типи.
13. Елементи змісту: тема, ідея.
14. Елементи внутрішньої форми: система образів.

15. Елементи внутрішньої форми: сюжет, композиція.
16. Мова літературного твору.
17. Тропи. Фігури.
18. Час і простір літературного твору.
19. Поняття роду, жанру.
20. Епос, епічні жанри.
21. Драма, драматичні жанри.
22. Лірика, ліричні жанри.
23. Проміжні родо-жанрові утворення.
24. Напрями, течії літератури.
25. Система віршування.

Блок питань 2. Історія літератури

1. Періодизація світової літератури.
2. Світова література доби античності.
3. Світова література доби Середньовіччя.
4. Світова література доби Відродження.
5. Світова література XVII ст. Класицизм.
6. Барокова література.
7. Світова література доби Просвітництва.
8. Світова література доби романтизму.
9. Світова література XIX ст.: реалізм, натуралізм.
10. Світова література межі XIX – XX ст.: модернізм.
11. Світова література XX ст.: екзистенціалізм.
12. Світова література XX ст.: «театр абсурду», «новий роман».
13. Світова література XX ст.: магічний реалізм.
14. Світова література доби постмодернізму.
15. Світова література межі XX – XXI ст.
16. Новітня світова література.
17. Творчість Паскаля.
18. Творчість Рабле.
19. Творчість Вольтера.
20. Творчість Руссо.
21. Творчість Сартра.
22. Транскультуралізм, мультикультуралізм світової літератури.
23. Глобалізаційні впливи на світову літературу.
24. Елітарна та масова література.
25. Сучасні тенденції розвитку французької літератури.

Рекомендована література для підготовки до іспиту

1. Галич О., Назарець В., Васильєв Є. Теорія літератури : [підруч. для студ. філол. спец. вищ. навч. закл.] 4-те вид., стереотип. К. : Либідь, 2008. 488 с.
2. Копистянська Н. Х. Жанр, жанрова система у просторі літературознавства : монографія. Львів : ПАІС, 2005. 368 с.
3. Білоус П. В. Теорія літератури. Київ: Академвидав, 2013. 328 с.
4. Бовсунівська Т. В. Основи теорії літературних жанрів : монографія. К. : ВПЦ «Київський ун-т», 2008. 519 с.

5. Васильєв Є. Сучасна драматургія: жанрові трансформації, модифікації, новації. Луцьк: Твердиня, 2017. 532 с.
6. Галич А. О. Портрет у мемуарному та біографічному дискурсах: семантика, структура, модифікації. Старобільськ: ДЗ ЛНУ імені Тараса Шевченка, 2017. 449 с.
7. Лексикон загального та порівняльного літературознавства / за ред. А. Волкова. Чернівці : Золоті литаври, 2001. 636 с.
8. Літературознавство : словник основних понять ; [пер. з нім. А. Цяпи]. Тернопіль : Богдан, 2008. 280 с. («Metzler kompakt»).
9. Літературознавча енциклопедія : [у 2 т.] / [авт.-уклад. Ю. І. Ковалів]. К. : ВЦ «Академія», 2007. Т. 1. 608 с. (Енциклопедія ерудита).
10. Літературознавча енциклопедія : [у 2 т.] / [авт.-уклад. Ю. І. Ковалів]. К. : ВЦ «Академія», 2007. Т. 2. 624 с. (Енциклопедія ерудита).
11. Літературознавчий словник-довідник / Р. Т. Гром'як, Ю. І. Ковалів та ін. К. : ВЦ Академія, 1997. 752 с.
12. Давиденко Г. Й. Історія зарубіжної літератури XIX – початку XX століття / Давиденко Г. Й., Чайка О. М. К.: Центр учбової літератури, 2011. 400 с.
13. Давиденко Г. Й. Історія зарубіжної літератури XVII-XVIII століття / Давиденко Г. Й., Величко М. О. К.: Центр учбової літератури, 2009. 292 с.
14. Давиденко Г. Й. Історія зарубіжної літератури XX ст.: навч. посібник / Г. Й. Давиденко, Г. М. Стрільчук, Н. І. Гречаник. К.: Центр учбової літератури, 2007. 504 с.
15. Давиденко Г. Й. Історія зарубіжної літератури середніх віків та доби Відродження / Давиденко Г. Й., Акуленко В.Л. К.: Центр учбової літератури, 2007. 248 с.
16. Давиденко Г. Й. Історія новітньої зарубіжної літератури / Давиденко Г. Й., Чайка О. М., Гречаник Н. І., Кушнерьова М. О. К.: Центр учбової літератури, 2008. 274 с.
17. Оржицький І. Етно-національна й культурна своєрідність літературного процесу в країнах Андійського регіону (Перу, Болівія, Еквадор) у 20х – 80-х роках XX століття. Харків: Майдан, 2016. 353 с.
18. Пащенко В. І., Пащенко Н. І. Антична література. Київ: Либідь, 2001. 718 с.
19. Покальчук Ю. В. Сучасна латиноамериканська проза. Київ: Наукова думка, 1978. 277 с.
20. 4. Пронкевич О. В. Нація-нарація в іспанській літературі доби модернізму. Київ: Педагогічна преса, 2007. 254 с.
21. Баррі П. Вступ до теорії : літературознавство та культурологія; [пер. з англ. О. Погинайко]. К. : Смолоскип, 2008. 360 с.
22. Слово. Знак. Дискурс: антологія світової літературно-критичної думки XX століття. / за ред. М. Зубрицької. Львів: Літопис, 1996.
23. Фока М. Поетика підтексту в літературно-художніх системах Сходу і Заходу. Кропивницький: Антураж А, 2018. 544 с.
24. Пухнер М. Писаний світ. Як література формує історію. Київ: Темпора, 2022. 460 с.

III. Германські мови

1. Структура і зміст вступного іспиту

Вступний екзамен зі спеціальної дисципліни “Германські мови (англійська / німецька)” для вступників до аспірантури на освітньо-наукову програму “Філологія (германські мови, література зарубіжних країн та перекладознавство)” в галузі В Культура, мистецтво, гуманітарні науки спеціальності В11 Філологія проводиться в усно-письмовій формі. Письмове тестування проводиться на платформі Moodle Харківського національного університету імені В.Н.Каразіна.

Запитання: абітурієнт має відповісти на три запитання
 1) з лексикології сучасної англійської/німецької мови;
 2) з теоретичної граматики сучасної англійської/німецької мови;
 3) зі стилістики сучасної англійської/німецької мови.

При відповіді на питання вступники повинні продемонструвати знання спеціальної літератури (див. список обов'язкової і додаткової літератури), уміння критично осмислити існуючі точки зору і чітко й аргументовано сформулювати власну позицію. Необхідне знання і правильне використання спеціальної термінології, володіння методами лінгвістичного аналізу, уміння ілюструвати теоретичні положення прикладами з англійської/німецької мови. Вступник до аспірантури повинен уміти ясно і лінгвістично коректно освітити основні етапи розвитку таких напрямів лінгвістичної науки як семантика, прагматика і когнітивна лінгвістика; уміти зіставити позиції різних дослідників, виявити конкретний внесок найбільш авторитетних вчених у розробку основних питань і проблем теоретичної граматики, лексикології та стилістики. Необхідно продемонструвати вміння ясно і логічно будувати свою відповідь, ґрунтуючись на письмових тезах, оперативно відповідати на питання, що ставляться під час іспиту.

Кожне завдання припускає розгорнуту відповідь з теоретичної проблеми: виклад змісту питання у всіх його аспектах, із вказівкою на проблемний характер питання в цілому і кожній його частині; формулювання й оцінювання наявних у літературі точок зору з даного питання.

При виконанні завдань слід надати повну, правильну відповідь. Відповіді повинні бути представлені у виді грамотно викладеного, зв'язного тексту, що дозволяє простежити логіку міркувань, що лежать в основі зроблених висновків.

3. Зміст основних тем

Лексикологія сучасної англійської/німецької мови

1. Слово як базова одиниця вивчення лексикології. Типологія лексичних одиниць
2. Поняття морфологічної структури слова та принципів її аналізу: типологія морфем. Поняття семантичної структури слова: денотат і конотат
3. Історична типологія лексичних одиниць: історизми, архаїзми, неологізми
4. Запозичені слова, їхні типи, критерії запозичення в англійській/німецькій мові. Лексична асиміляція, її типи
5. Лексична деривація в англійській/німецькій мові (семантична, словотвірна). Особливості словоскладання в англійській/німецькій мові.

6. Базові поняття фразеології. Типологія фразеологічних одиниць за морфологічною та семантичною ознаками
7. Основні напрями зміни значення в англійській/німецькій мові.
8. Омонімія в англійській/німецькій мові: типологія та характерні властивості
9. Принципи групування лексики в англійській/німецькій мові. Поняття про семантичне поле
10. Лексична парадигматика. Синоніми: типологія та характерні властивості в англійській/німецькій мові. Антоніми: типологія та характерні властивості антонімів в сучасній англійській/німецькій мові
11. Локальна типологія лексичних одиниць: варіативність лексичних одиниць у різних варіантах мови

Теоретична граматики сучасної англійської/німецької мови

1. Методи дослідження граматичних явищ в германістиці
2. Частини мови і принципи їхнього виділення. Частиномовна система сучасної англійської/німецької мови
3. Частиномовні характеристики іменників сучасної англійської/німецької мови
4. Частиномовні характеристики прикметників сучасної англійської/німецької мови
5. Морфологічні категорії дієслів сучасної англійської/німецької мови
6. Нефінітні форми дієслів сучасної англійської/німецької мови
7. Службові слова сучасної англійської/німецької мови
8. Речення як одиниця комунікації. Структурна класифікація речень сучасної англійської/німецької мови
9. Конституенти простого речення сучасної англійської/німецької мови
10. Типи складних речень сучасної англійської/німецької мови
11. Прагматика речення в сучасній англійській/німецькій мові.

Стилістика сучасної англійської/німецької мови

1. Предмет стилістики англійської/німецької мови. Поняття стилю. Види стилістики.
2. Поняття функціонального стилю та жанру. Типологія функціональних стилів та жанрів.
3. Поняття експресивних засобів та стилістичних прийомів.
4. Тропи. Фігури мови.
5. Морфологічні стилістичні ресурси сучасної англійської/німецької мови.
6. Фонетичні стилістичні ресурси сучасної англійської/німецької мови.
7. Графічні стилістичні ресурси сучасної англійської/німецької мови.
8. Сильова диференціація лексичних одиниць англійської/німецької мови
9. Стилістичний потенціал літературної лексики.
10. Стилістичний потенціал розмовної лексики.
11. Синтаксичні стилістичні ресурси сучасної англійської/німецької мови
12. Завдання та процедура стилістичного аналізу.

Список рекомендованої літератури
Англійська мова
Лексикологія:

Базова

1. Верба Л. Г. Порівняльна лексикологія англійської та української мов. Вінниця, 2008. 248 с.
2. Веселевич І. Д. Практикум з лексикології сучасної англійської мови. Вінниця, 2001. 127 с.
3. Гороть Є. І. Нариси з лексикології сучасної англійської мови. Луцьк, 2008. 372 с.
4. Квеселевич Д.І. Практикум з лексикології сучасної англійської мови: Modern English Lexicology in Practice. Вінниця, 2001. 127 с.
5. Дубенко О.Ю. Порівняльна стилістика англійської та української мов. Посібник для студентів та викладачів вищих навчальних закладів. Вінниця: НОВА КНИГА, 2005. 224 с.
6. Єфімов Л.П., Ясінецька О.А. Стилiстика англiйської мови i дискурсивний аналіз. Навчально-методичний посiбник. Вінниця: Нова книга, 2011, 240 с.
7. Козуб Л.С. Modern English Lexicology. Тернопіль, 2011. 132 с.
8. Козьмик Г. О. Світ сучасної людини в контексті мовних змін: Інноваційні процеси у лексичній системі англійської мови на межі XX і XXI століть. Запоріжжя, 2011. 142 с.
9. Корунець І.В. Порівняльна типологія англійської та української мов. Навчальний посібник. Вінниця, 2003. 464 с.
10. Ніколенко А. Г. Лексикологія англійської мови - теорія та практика. Вінниця, 2007. 528 с.
11. Шамаєва Ю. Ю. Лексикологія англійської мови: Конспект лекцій (із завданнями). Харків, 2010. 88 с.
12. Crystal D. An Encyclopaedia of the English Language. OUP.
13. Jackson H. Words and their meaning. New York, 2013. 279 p.
14. Verdonk P. Stylistics. OUP, 2002.
15. Wales K. A Dictionary of Stylistics. Routledge, 2011, 497 p.
16. Widdowson H.G. Stylistics and the Teaching of Literature. Routledge, 1975.

Допоміжна

1. Завідонова Н. Фразеологізми як один із шляхів збагачення словникового складу англійської мови / Н. Завідонова // Рідна школа. К., 2009. №2-3. С. 40-42.
2. Зацний Ю.А. Джерела поповнення розмовної лексики і фразеології сучасної англійської мови / Ю.А. Зацний // Нова філологія. Запоріжжя: ЗНУ, 2009. №33. С. 207-211.
3. Зацний Ю.А., Пахомова Т.О., Зацна В.Ю. Соціолінгвістичні аспекти вивчення словникового складу сучасної англійської мови: навчальний посібник. Запоріжжя: ЗДУ, 2004. 284 с.
4. Зацний Ю.А. Сучасний англomовний світ і збагаченні словникового складу/ Юрій Антонович Зацний. Львів: Видавництво «Паїс», 2007. 228 с.

5. Horn G.M. Idioms, Metaphors and Syntactic Mobility // Journal of Linguistics. 2003. No.2. P.245-273.
6. Petras R., Petras K., That Does not Mean What You Think It Means: the 150 Most Commonly Misused Words and their Tangled Histories. Ten Speed Press, 2018. 117 p.
7. Prodromou L. Bumping into Creative Idiomaticity // English today. 2007. Vol. 23. No.1. P.14-25.

Інформаційні ресурси

1. Computational Resources for Linguistic Research [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://billposer.org/Linguistics/Computation/Resources.html>
2. Data Visualization [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://digitalresearchtools.pbworks.com/w/page/17801661/Data%20Visualization>
3. Digital ResearchTools for Linguistics [Електронний ресурс]. – Режим доступу : DiRT site: <https://digitalresearchtools.pbworks.com/w/page/17801682/Linguistic%20Tools>
4. Lexipedia [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.lexipedia.com/english/
5. SnappyWords [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.snappywords.com/>
6. Visual Search Tools <https://digitalresearchtools.pbworks.com/w/page/17801717/Visual%20search%20tools>
8. Wordle [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.wordle.net/>

Теоретична граматики

Базова

1. Жаборюк І.А. Проблеми морфології та синтаксису: посібник з теоретичної граматики англійської мови. Одеса: Одеський нац. ун-т імені І.І. Мечникова, 2014. 106 с.
2. Жлуктенко Ю.О. Порівняльна граматики англійської та української мов : Посібник для вчителів. Київ : Радянська школа, 1960. 160 с.
3. Корунець І.В. Порівняльна типологія англійської та української мов: навч. посібник. Вінниця : Нова книга, 2004. 464 с.
4. Ніконова В. Г. Курс теоретичної граматики сучасної англійської мови. Вінниця: Нова книга, 2018. 360 с.
5. Харитонов І. Теоретична граматики сучасної англійської мови. Вінниця: Нова книга, 2008. 352 с.
6. Volkova L.M. Theoretical Grammar of English: Modern Approach. Київ: Освіта України, 2009. 253 p.

Допоміжна

1. Fries Ch. American English grammar, 1940. URL: <https://archive.org/details/in.ernet.dli.2015.506366>
2. Halliday M.A.K., Matthiessen C. An introduction to functional grammar. London, New York: Routledge. 2014. 700 p.
3. Jespersen O. The philosophy of Grammar. Chicago: University of Chicago Press, 1924. 359 p.

Інформаційні ресурси

1. Parts of Speech and their syntactic correlates. – URL: <https://www.youtube.com/watch?v=9v2BYta1PFM>
2. Types of grammatical description (descriptive, prescriptive, etc.) https://www.youtube.com/watch?v=JRiX8Jiq_Z4

Стилістика

Базова

1. Бєлова А.Д. Поняття «стиль», «жанр», «дискурс», «текст» у сучасній лінгвістиці // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Іноземна філологія. К. : КНУ ім. Т. Шевченка, 2002. Вип. 32. С.11-14.
2. Дворжецька М. П., Мікухіна Т. В., Велікова Л. М., Снегірьова Є. О. Фонетика англійської мови: фоностилістика і риторика мовленнєвої комунікації. Посібник для студентів вищих навчальних закладів. Вінниця: Нова Книга, 2005. 208 с.
3. Єфімов Л.П., Ясінецька О.А. Стилістика англійської мови і дискурсивний аналіз. Навчально-методичний посібник. Вінниця: Нова Книга, 2004. 240с.
4. Кухаренко В.А. Практикум з стилістики англійської мови: Підручник. Вінниця: Нова книга, 2000. 160 с.
5. Самохіна В.О. Жарт у сучасному комунікативному просторі Великої Британії та США: монографія / В.О. Самохіна. Вид. 2-е перероб. і доп. Х.: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2012. 360 с.
6. Словник тропів і стилістичних фігур / [автор-укладач В. Ф. Святовець]. Київ: Академія, 2011. 176 с.
7. Тексти лекцій з дисципліни «Стилістика англійської мови» для студентів IV курсу/ Укл. С. В. Бондар. Одеса: Південноукраїнський державний університет імені К. Д. Ушинського, 2008. 99 с.
8. Шевченко М. П. Стилістика та її функції. К. : Вища школа. 2008. 140 с.
9. Alison Gibbons. Contemporary Stylistics: Language, Cognition, Interpretation: Edinburgh: Textbooks in English Language. 2018. 288 p.
10. Birch David and Michael O'Toole. The Functions of Style. London, 1987. 315 p.

Допоміжна

1. Войтюк С.М. Стилістика у стислому викладі. Навчальний посібник англ. мовою. – Львів ЛНУ ім. Івана Франка, 2014.214с.
2. Дубенко О. Ю. Порівняльна стилістика англійської і української мов. Посібник для студентів та викладачів вищих навчальних закладів . Вінниця: Нова Книга, 2005.224с.
3. Єрмоленко С.Я. Лінгвостилістика: основні поняття, напрями й методи дослідження // Мовознавство. 2005. № 3-4. С. 112 - 125.
4. Кочан І. М. Лінгвістичний аналіз тексту : навчальний посібник, 2-е вид., перероб. і доп. Київ: Знання, 2008. 423с.
5. Мацько Л. І. Стилістика української мови: Підручник /Л. І. Мацько, О. М. Сидоренко, О. М. Мацько; За ред. Л. І. Мацько. К.: Вища школа, 2003. 462с.

6. Хрестоматія для порівняльного курсу стилістики англійської та української мов /Для студентів факультетів іноземних мов / Народна укр. академія ; [авт.-уклад. Т.М. Тимошенкова]. Харків : Вид-во НУА, 2006. 343 с.
7. Freeman Donald. Essays in Modern Stylistics. L., 1981. 190 p.
8. Leech Geoffrey and Michael Short. Style in Fiction. L., 1981. 246 p.
9. Widdowson Henry. Stylistics and the Teaching of Literature. L., 1975. 301 p.

Інформаційні ресурси

1. Cambridge Dictionary online: <http://dictionary.cambridge.org/>
2. Longman English Dictionary online: <http://www.ldoceonline.com/>
3. Macmillan English Dictionary and Thesaurus:
<http://www.macmillandictionary.com/>
4. Thesaurus.Com: <http://thesaurus.reference.com/>
5. Online English Thesaurus: <http://www.lingvozone.com/free-online-thesaurus>

Німецька мова **Лексикологія:**

Базова

1. Білоус О.М. Порівняльна лексикологія (курс лекцій німецькою мовою): Навчальний посібник: видання 2-ге доопрацьоване та доповнене. Кіровоград, РВВ КДПУ імені Володимира Винниченка, 2013. 244 с.
2. Огуй О.Д. Лексикологія німецької мови. Вінниця: Нова книга, 2003. 416 с.
3. Оніщенко Н.А. Конспект лекцій з порівняльної лексикології німецької та української мов: Навчально-методичний посібник. – Х.: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2008. – 96 с.
4. Паславська А.Й. Практикум з лексикології німецької мови. Львів: Видавничий центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2008. 118 с.
5. Arakeljan S. Lexikologie des Deutschen. Jerewan: Verlag der Univerität Jerewan, 2017. 144 S.

Допоміжна

1. Гінка Б.І. Лексикологія німецької мови: лекції та семінари = Lexikologie des deutschen: Vorlesungen und Seminare / Б. І. Гінка. Вид. 4-те, переробл. і доп. Тернопіль : Навчальна книга - Богдан, 2015. 420 с.
2. Schippan Th. Lexikologie der deutschen Gegenwartssprache. – Tübingen: Niemeyer, 1992. 586 S.
3. Onishchenko N., Smoliana T., Miroshnychenko M. Eponyms in German: an attempt of typological distinction (on the example of maxims and aphorisms). Theory and Practice in Language Studies. Volume 11, November 2021. Academy Publication, United Kingdom. P.1359-1371. ISSN 1799-2591

Інформаційні ресурси

1. Lexikologie: Die deutsche Gegenwartssprache: Übungsbuch. URL: uz.ref.uz/download.php?id=13380

2. Lexikologie des Deutschen. URL:
http://www.leidykla.eu/fileadmin/Kalbotyra_3/59_3/138-146.pdf
3. Lexikologie Grundlagen. URL: <http://www.phil-fak.uni-duesseldorf.de/germ1/mitarbeiter/busse/mat/Liste-15-Lexikologie-1-Grundlagen.pdf>
4. Lexikologie. URL: <http://www.helsinki.fi/~lenk/Lexikologie.htm>
5. Lexikologie der deutschen Gegenwartssprache/ URL:
http://www.univie.ac.at/iggerm/Lexikologie_der_deutschen_Gegenwartssprache.pdf

Теоретична граматика:

Базова

1. Артемчук Г. І., Назарук П. М. Порівняльна типологія німецької та української мов. К.: Вища шк., 2008.
2. Белозьорова Ю.С. Теоретична граматика німецької мови: Навчально– методичний посібник /Белозьорова Ю.С., Герасімова Г.Л., Приходько А.М. Запоріжжя : ЗНУ, 2007. 74 с.
3. Лалаян Л. С. Порівняльна граматика німецької та української мов / Лалаян Л.С. – Вінниця:Нова книга, 2012. – 217 с.
4. Крупа М. Лінгвістичний аналіз художнього тексту. Тернопіль: Підручники і посібники, 2005. 416 с.
5. Харитонов І.І. Теоретична граматика німецької мови. Київ, 1976.

Допоміжна

1. Данильченко Д.О., Кривенко В.П. Навчальні матеріали з усного послідовного перекладу. Х., 2005.
2. Krivenko V. Bedeutung und Gebrauch der Zeitformen im Deutschen. Charkiw, 2007.
3. Ковбасюк Л. А. Практична граматика німецької мови. Херсон : ХДУ. 2013. 204 с.

Інформаційні ресурси

1. www.deutschland.de
2. <http://www.bmbf.de/>
3. www.germanistenverband.de
4. www.gidialog.de

Стилістика:

Базова

1. Сотникова С.І. Дистанційний курс «Стилістика німецької мови / С. І. Сотникова [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
<https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=3020>
2. Сотникова С. І. Конспект лекцій з курсу стилістики німецької мови. Харків, 2002. 56 с.
3. Іваницька М. Л. Практикум зі стилістики сучасної німецької мови. Київ : КНУ ім. Т. Шевченка, 2009. 125 с.
4. Тимченко Є.П. Порівняльна стилістика німецької та української мов. Вінниця: Нова книга, 2006. 240 с.

5. Fix U. Textlinguistik und Stilistik für Einsteiger. Ein Lehr- und Arbeitsbuch / Ulla Fix, Hannelore Poethe, Gabriele Yos. Unter Mitarbeit von Ruth Geier // Leipziger Skripten. Einführungs- und Übungsbücher. Frankfurt am Main : Peter Lang GmbH, 2003. – Band 1.
6. Fleischer W., Michel G., Starke G. Stilistik der deutschen Gegenwartssprache. 2. Aufl. Frankfurt a. M.: Peter Lang, 1996. 341 S.
7. Iwanenko S.M. Interkulturelle Stilistik der deutschen und ukrainischen Sprache: Vorlesungsreihe. Київ, 2011. 174 с.
8. Sowinski B. Stilistik: Stiltheorien und Stilanalysen. Stuttgart, Weimar : Metzler, 1999. 252 S.

Допоміжна

9. Арешенков Ю. О. Лінгвістичний аналіз художнього тексту. Кривий Ріг : Видавничий дім, 2007. 177 с.
10. Іваненко С.М., Карпусь А.К. Лінгвостилістична інтерпретація тексту (для факультетів іноземних мов університетів і педагогічних вищих закладів освіти): Підр. К. : КДЛУ, 1998. 176 с.
11. Іщенко Н. Г. Навчальні матеріали до курсу стилістики «Стилістичні засоби, стилістичні фігури, їх функції» / Укл. Н. Г. Іщенко. К. : Вид. центр КНЛУ, 2002. 55 с.
12. Казимір В. О., І. М. Яремчук. Stilistik der deutschen Sprache. Lehrmittel für die Studenten : навчально-методичний посібник. Кам'янець-Подільський : Видавничо-поліграфічне підприємство «Апостроф», 2018. 165 с.
13. Кухаренко В. А. Інтерпретація тексту. Вінниця : Нова книга, 2004. 272с.
14. Ляшенко Т. С. Функціональна стилістика німецької мови : навчальний посібник для студентів / Т. С. Ляшенко. Львів : Видавничий центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2010. 110 с.
15. Пилипенко Р. Є., Ковальова Т. П. Тестові завдання зі стилістики німецької мови (Testaufgaben in Stilistik der deutschen Sprache). Частина I : Посібник-практикум. Житомир : Вид. О. О. Євенок, 2018. 2018. 126 с.
16. Сушко-Безденежних М. Г. Стилiстика нiмецької мови : навч. посiб. [для студ. факульт. iноз. мов ВНЗ (нiмецькою мовою)] / М. Г. Сушко-Безденежних. Суми : Видавництво СумДПУ iм. А. С. Макаренка, 2011. 120 с.
17. Büchele M., Hindelang F. Sprache und wir. Neusäß, 1982.
18. Eroms H-W. Stil und Stilistik. Eine Einführung / HansWerner Eroms. Berlin : Erich Schmidt Verlag, 2008. 255 S.
19. Göttert K-H. Einführung in die Stilistik / Karl-Heinz Göttert, Oliver Jungen. München : Wilhelm Fink Verlag, 2004. 288 S.
20. Lysetska N., Heidemeyer V. Stilistik der deutschen Sprache. Луцьк: РВВ «Вежа» Волин. нац. ун-ту ім. Лесі Українки, 2009. 132 S.
21. Michel G. Stilistische Textanalyse: Eine Einführung. Frankfurt am Main: Peter Lang GmbH europäischer Verlag der Wissenschaften, 2001. 212 S.
22. Sandig, B. Stilistik der deutschen Sprache. Berlin, New York : Walter de Gruyter, 1986. 368 S.

Інформаційні ресурси

1. <http://www.coli.uni-sb.de/~stwa/work/ref3.htm>
2. https://books.google.com.ua/books/about/Rhetorik_und_Stilistik_Rhetoric_and_Styl.html
3. <http://gedichte.xbib.de/gedichte-begriffe.html>
4. http://www.huberoliver.de/3_1.html
5. http://www.ni.schule.de/~pohl/lernen/technik/techn_02.htm
6. <http://www.uni-magdeburg.de/~iphi/ms/hyper.html>
7. http://www.uni-potsdam.de/u/slavistik/vc/rlmprcht/textling/skripte/skr_kohaerenz.htm

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Екзамен оцінюється за 200-бальною шкалою

Кожне з трьох основних та двох обов'язкових додаткових питань оцінюється у максимум 40 балів:

1. Питання з лексикології – макс. 40 балів;
2. Питання з теоретичної граматики – макс. 40 балів;
3. Питання зі стилістики – макс. 40 балів;
4. Додаткове питання №1 – макс. 40 балів;
5. Додаткове питання №2 – макс. 40 балів.

Бали за відповіді нараховуються за критеріями (див. Табл.1).

Максимальна кількість балів за екзамен – 200, мінімальна – 100.

Табл. 1

Вимоги до усної відповіді абітурієнта на фаховому вступному іспиті	Бали
<u>Максимально повна відповідність вимогам до змісту і форми відповіді:</u> здобувач повністю розкриває питання; демонструє вміння аналізувати, порівнювати, класифікувати і критично узагальнювати наукові напрями; знає і адекватно використовує наукову літературу, у т.ч. новітню; здатен обґрунтувати вибір оптимальних дослідницьких підходів, знає методики аналізу і вміє їх використовувати у власному дослідженні, у т.ч. в умовах неповної/недостатньої інформації. Аргументовано, логічно й послідовно висловлює свої думки, адекватно користується термінологією науки, переконливо подає свою відповідь.	40-36
<u>Переважна відповідність вимогам до змісту і форми відповіді:</u> здобувач повністю розкриває питання; демонструє вміння аналізувати, порівнювати, класифікувати наукові напрями; знає і адекватно використовує наукову літературу, у т.ч. новітню; знає провідні дослідницькі підходи, методики аналізу і вміє їх використовувати у власному дослідженні. Аргументовано, логічно й послідовно висловлює свої думки, адекватно користується термінологією науки. Втім допускає несуттєві неточності.	35-31
<u>Достатня відповідність вимогам до змісту і форми відповіді:</u> здобувач розкриває провідні аспекти проблеми; демонструє вміння аналізувати і класифікувати провідні наукові напрями; знає основну наукову літературу, у т.ч. новітню; знає дослідницькі методи і методики аналізу і частково вміє їх використовувати у власному дослідженні. Висловлює свої думки здебільш аргументовано, логічно й послідовно. Втім не має достатніх знань та вмінь для критичного узагальнення теоретичних засад, формулювання висновків; допускає несуттєві неточності, є завжди висловлюється послідовно і переконливо.	30-25
<u>Неповна відповідність вимогам до змісту та/або форми відповіді,</u> поверхове й фрагментарне володіння проблематикою, нездатність до аргументованого, логічного й послідовного розкриття питання.	24-20
Невідповідність вимогам до змісту та форми відповіді	0

Для конкурсного відбору на навчання для здобуття ступеня доктора філософії використовується конкурсний бал, який розраховується за формулою:

$$\text{Конкурсний бал} = \text{П1} \times 0.2 + \text{П2} \times 0.4 + \text{П3} \times 0.4 + \text{П4},$$

де

П1 – оцінка вступного іспиту з іноземної мови;

П2 – оцінка вступного іспиту зі спеціальності;

П3 – оцінка за презентацію дослідницьких пропозицій;

П4 – оцінка за презентацію дослідницьких досягнень: за кожну статтю за темою майбутньої дисертаційної роботи, опубліковану у фаховому виданні з імпакт-фактором, – 6 балів, за кожну статтю, опубліковану в іншому фаховому виданні, – 4 бали.

Додатковий іспит для тих абітурієнтів, які не мають базової філологічної освіти, оцінюється як допуск “склав / не склав” і не впливає на суму конкурсних балів.

Голова предметної комісії
з перекладознавства

Олександр РЕБРІЙ

Голова предметної комісії
з літератури зарубіжних країн

Тетяна ЧЕРКАШИНА

Голова предметної комісії
з германських мов (англійська)

Євгенія БОНДАРЕНКО

Голова предметної комісії
з германських мов (німецька)

Лілія БЕЗУГЛА

Засідання приймальної комісії, протокол №2 від 20.03.2025 року

Відповідальний секретар
приймальної комісії

Ганна ЗУБЕНКО